

De Somno & Vigilia.

49

De catoche, & catalepsī. Cap. XXVI.



A *Ατροχήν & κατάληψίν* cundem significare affectum auctore est Galenus in libro Introductorio de pulsibus, & quarto libro de Causis pulsū, ex quo quidem patet Siluium errare, qui in suo Gatinaria hæc inter se inusitata, & vana quadam differentia distinguere nititur: vocatur verò huiusmodi affectio à Latinis ut scribit Celius Aurelianus libro secundo acutorum morborum apprehensio, vel oppressio. Sunt qui occupationem, & detentionem, urbem ex verbo interpretentur, recentiores conglationem vocant: continentur autem homines in eo statu quo malum eos deprehendit, eo modo quo afficiuntur, qui à frigore congelantur, & concrescunt, Porro catalepsim definit Galenus in libris de Locis affectis soporem, in quo palpebrae manent aperte: alibi verò scribit idem auctor, nunc apertos esse, nunc verò clausos oculos eorum qui eo modo laborant. At in libro de Differentijs symptomatum statuit catalepsim esse resolutionem quandam imaginatricis actionis: quod quidem non placet, nam etsi aliquando contingit imaginationem in hoc affectu pati: tamen hoc perpetuum non est: quare catalepsim dicemus esse soporosum affectum, in quo oculi eum seruant habitum, & figuram, quem habebant quando hoc malum inuasit. Est locus apud Galenum in secundo commentario Prorrheticorum ubi legitur: catalepsim quandam esse completam, in qua homo, nec moueri, nec loqui aliquid potest, aliam verò, in qua immotum & concretum corpus quidem est, exiguum tamen quidpiam homo loquitur, ex quo quidem patet, in hoc affectu, non solum oculos, sed etiam uniuersum corpus immobile reddi, quod si ita est, necesse utiq; est Aetium errare, qui scribit homines hoc malo oppressos, oculis nonnunquam nutare, aliquando intentè spectare, alii quando manus capiti, aut oculis, uel naribus inferre. Coeterum catalepsim fieri à multis causis, varijs in locis scribit Galenus. Nam in libro primo de Causis symptomatum ait, hoc malum committi per consensum cum ore ventriculi, aphorismo uero tertio libri secundi, statuit causam huius esse uehemē té frigiditatē cerebri, cum siccitate coniunctam, cum tamē secundo libro Prorrheticorum, uniuersam, causam sumat à siccitate, nulla facta frigiditatis mentione. Aetius uero maximè reprehendendus est, qui hoc uitium nunc ab humore melancholico, nunc à sanguinis copia irruente, in caput nasci pronunciat, nā si melacholicus humor id parere potest, quut hi, qui melacholicus morbo laborant, non sunt oēs catalaptici? Praeterea si necesse est, in hoc sopore corpus retinere suam figuram, rigidumq; manere, nequit illius causa esse sanguis, ex quo humida, & flaccida redduntur corpora, & quomodo (quæso) erit catalepsis medius affectus inter lethargū, & phrenitidē (ut ille ponit) quod scilicet frigida sit, vt in lethargo affectio, siccata uero ut in phrenitide, nam ex sanguine non frigida & siccata, sed calida & humida passio oritur. Quapropter censendū est, causam huius mali non ex stomacho pender, neque semper ex humore aliquo, sed uel à sola cerebri frigiditate, uel sola siccitate, aut utraq; qualitate simul coniunctis, hæc enim causa respondet effectui, & talis esse ex curatione agnoscitur.

D

De Lethargo. Cap. XXVII.



E R A R G H I nomen quidam deducit ατροτῆς ληγῆς, καὶ ἀργῆς, idest obliuione, & captura, alijs ατροτῆς ληθῆς καὶ αργῆς, idest obliuione, & inertia. Celius uero Aurelianus putat lethargum dictum esse ατροτῆς ληθῆς καὶ αργῆς, idest obliuione, & ocio, quod scilicet qui eo malo afficiuntur, omnia facile obliuiscantur, & inertes, ociosi q; decumbant. Quid uero lethargus sit, & qualis eius natura, nunc ostendendum. de qua quidem re non parua fuit apud antiquos medicos, ut apud Celium uidere est, controuersia, quinetiam Galenus uaria de hac re tradere solet. Nam definit ille lethargum aliquando esse morbum, & cum pericolosum, ut libro primo de Morbis vulgaribus, aliquando uero statuit esse defientem, & veluti infirmum motum facultatis imaginatricis, ut ex libro de Differentijs symptomatum patet, quod si nomen ipsum obliuionem, & segnitiem significat, atque inter soporosos affectus lethargum reponitur, non ex imaginationis uitio, quod alios soporosos affectus comitari potest, nec ex morbo, sed ex symptomate, definitionem illius moliri non oportet. Verum & in hoc difficultates non paruae oriuntur, quoniam ignoramus differentiam soporis, qui in lethargo contingit, & comate, alijsque soporosis affectibus, siquidem & comatosi & lethargici inexpugnabili dormiendo necessitate nonnunquam pari modo tenentur, quare constat non solum per somnum lethargum definiendum esse, sed alia esse addenda, per quæ ab alijs soporibus se iungatur. Addit autem Galenus libro decimo tertio methodi febrem, scribit enim eo loco, soporem qui cum febre est, lethargum uocari, uerum nec hoc sufficere videtur, non enim uniuersi sopores qui cum febre consistunt lethargos recte appellare possumus, si modo receptum est à medicis soporis causam praesente lethargo in capite consistere ex pituitoso tumore. Nam per accessiones febrium pituitosarum sopores nonnunquam excitantur, quos nemo inter lethargos recensebit, nimisrum quod mali radix in cerebro non sit.

Ioannis Argent, de Somno & Vigilia.

D Præ-